

Sprawozdanie z realizacji systemu doskonalenia jakości kształcenia
Wydział Filologiczny
Rok akademicki 2021/2022

1. Doskonalenie jakości procesu dyplomowania

Jakie są zasady wyboru promotorów i recenzentów oraz tytułów prac dyplomowych na wydziale/kierunku?

Jakie dokumenty regulują proces przygotowania prac dyplomowych i zasady przeprowadzania egzaminów dyplomowych na wydziale/kierunku?

W jaki sposób przebiega proces monitorowania jakości procesu dyplomowania?

Czy na wydziale/kierunku prowadzone są analizy w zakresie wykrywania plagiatów?

Zgodnie z wydziałowym dokumentem „Wytyczne dotyczące przygotowania prac licencjackich/magisterskich i egzaminów dyplomowych dla programów ogólnoakademickich i praktycznych od roku akademickiego 2020/2021” (<http://wfil.uni.opole.pl/wp-content/uploads/Wytyczne-do-prac-lic-i-mgr-WFil-od-2020-2021.pdf>) student wybiera seminarium z propozycji zgłoszonych przez Instytut Językoznawstwa oraz Instytut Nauk o Literaturze (z zakresu: językoznawstwa, lingwistyki stosowanej, kulturoznawstwa, literaturoznawstwa, przekładoznawstwa, komunikacji i badań interdyscyplinarnych). Opisy seminariów znajdują się na stronach internetowych kierunków prowadzonych na Wydziale Filologicznym i w systemie USOS. Student wybiera promotora, natomiast koordynator kierunku, w porozumieniu z kierownikami katedr obu instytutów, proponuje recenzenta. W lutym każdego roku akademickiego propozycje tematów prac, ich wersji angielskich, promotorów i recenzentów są przesyłane do Komisji powołanej Postanowieniem Dziekana na początku kadencji, składającej się z pracowników badawczo-dydaktycznych będących przedstawicielami wszystkich dyscyplin i języków (<https://monitor.uni.opole.pl/wp-content/uploads/P-DZW-WF-1-2021.pdf>). Po wprowadzeniu ewentualnych zmian zaproponowanych przez komisję Kolegium Dziekańskie w marcu zatwierdza tematy, promotorów i recenzentów. Ewentualne zmiany i nowe tematy zgłoszone do obron wrześniowych przechodzą tą samą procedurę i są zatwierdzane w maju. Wydział posiada wewnętrzny dokument SDJK-SZ-WF-10 „Szczegółowa procedura dyplomowania na studiach I i II stopnia na Wydziale Filologicznym (z archiwizowaniem prac w APD i systemem antyplagiatowym OSA)” (Wydziałowa Księga Jakości <http://wfil.uni.opole.pl/wydzialowa-ksiega-jakosci/>, str 56-59), ze zmianami. Na Wydziale Filologicznym stosowany jest również wydziałowy Formularz Recenzji, wprowadzony do systemu APD, odzwierciedlający specyfikę prowadzonych na wydziale prac. Obecnie trwają prace nad rozszerzeniem dokumentu o punkt dotyczący wyróżniania prac dyplomowych i kryteriów niezbędnych dla wyróżnienia pracy. Projekt konkursu na najlepszą pracę będzie rozwiązaniem wydziałowym dla wszystkich 20 prowadzonych na wydziale kierunków w 3 dyscyplinach wiodących.

Prawidłowość przeprowadzania procesu dyplomowania, od doboru tematu, poprzez współpracę z promotorem, sposób wystawienia recenzji i oceny pracy reguluje wydziałowa „Szczegółowa procedura weryfikacji jakości prac dyplomowych, egzaminu dyplomowego i procedury dyplomowania” (<http://wfil.uni.opole.pl/wydzialowa-ksiega-jakosci/>, SDJK-SZ-WF-6, str. 36-40, jako dokument wydziałowy uczelnianej procedury oceny wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia) przeprowadzana w każdym roku akademickim, modyfikowana w zależności od rekomendacji komisji przeprowadzającej audyt w poprzednim roku. Komisja analizuje również wyniki ankiety dotyczącej opinii dyplomantów o całościowym przebiegu dyplomowania (Zał. 1 do procedury).

Zgodnie z polityką antyplagiatową prowadzoną na Wydziale, edukacja dotycząca nieetycznych zachowań odbywa się od pierwszego roku studiów i jest prowadzona na wszystkich przedmiotach przez wszystkich nauczycieli akademickich. Każda próba plagiatu kończy się upomnieniem studenta przez nauczyciela akademickiego i wystawieniem oceny niedostatecznej za pracę cząstkową. Ponadto, ponowna próba plagiatu skutkuje zgłoszeniem do Koordynatora kierunku i Dziekana. Dodatkowo, zgodnie z regulacjami UO, studenci V semestru przechodzą szkolenie z Ochrony Własności Intelektualne, a umiejętność etycznego korzystania ze źródeł znajduje się w kartach przedmiotów z bloku seminaryjnego. Dzięki takim rozwiązaniom, próby plagiatu na etapie pisania pracy dyplomowej nie zdarzają się często, a jeśli się zdarzają są natychmiast piętnowane przez promotora a praca kierowana do poprawy lub nie jest dopuszczona do obrony. Na Wydziale zdarzył się tylko jeden przypadek skierowany do Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów 8 lat temu. Przeprowadzono wtedy obszerną analizę na potrzeby prac komisji.

2. Zapewnianie udziału studentów w badaniach naukowych

Czy na wydziale/kierunku prowadzone jest doskonalenie form wsparcia studentów w uczeniu się i rozwoju naukowym?

Czy studenci wydziału/kierunku biorą udział w realizacji projektów badawczych krajowych/międzynarodowych?

Jakie są inne formy udziału studentów w badaniach naukowych na wydziale/kierunku?

Na Wydziale prowadzony jest monitoring potrzeb studentów w zakresie wsparcia (<http://wfil.uni.opole.pl/ankieta/>). Staramy się wprowadzać elementy wsparcia na stałe do programów kształcenia (np. kursy *Learning strategies*, *Personal and career development*, *Project learnig*, *Conferring*). Szczególną pomocą służą koordynatorzy kierunków i inni pracownicy, którzy ukończyli szkolenia z zakresu tutoringingu.

Z kolei tutoring akademicki prowadzony jest głównie przez promotorów prac dyplomowych. Zdajemy sobie sprawę jak ważne jest włączanie studentów w badania pracowników wydziału. Punkt 2.6 Strategii Rozwoju Wydziału na lata 2021-2027 wskazuje na istotną rolę rozwijania autonomii studenta, a ma się to odbywać poprzez " Włączanie studentów do badań, szczególnie w przypadku studiów magisterskich; wspieranie działalności kół naukowych; prowadzenie coachingu akademickiego; promowanie tutoringingu jako formy relacji nauczyciel–student; wypracowanie procedury promowania najlepszych prac dyplomowych; opracowanie ścieżki przygotowującej do podjęcia studiów III stopnia". Z tych założeń w roku akademickim 2020/21 zrealizowano następujące zadania: „Prowadzono coaching i tutoring akademicki dla studentów kierunków anglojęzycznych. Zespół pracowników posiadających kompetencje i uprawnienia w tym zakresie powiększył się o 2 osoby, co w kolejnych latach umożliwi rozszerzenie działań na wszystkich studentów Wydziału". W roku 2021/22 na szczególne wyróżnienie zasługuje działalność prof. Katarzyny Molek-Kozakowskiej, która z sukcesem włącza studentów w działania Sojuszu FORTHEM, wspiera studentów w przygotowaniu publikacji(<http://wfil.uni.opole.pl/mentoring-akademicki-i-sukces-publikacyjny-w-instytucie-jezykoznawstwa-uo/>) a za swoją działalność w tym zakresie otrzymała Nagrodę Quality. W kolejnych latach będziemy pracować nad upowszechnianiem tych praktyk wśród pozostałych promotorów oraz zachęcaniem studentów do udziału w kursach międzynarodowych Akademii Cyfrowej i Wspólnego Kampusu Sojuszu FORTHEM, także w zakresie rozwijania warsztatu badawczego studentów i włączania ich w projekty badawcze.

3. Weryfikowanie efektów uczenia się

W jaki sposób na wydziale/kierunku prowadzony jest monitoring postępów w uczeniu się oraz ocena stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się ?

Jak prowadzona jest weryfikacja i ocena osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk?

Jakie stosowane są metody weryfikacji i mierniki efektów uczenia się na wydziale/kierunku?

Czy został stworzony wydziałowy system weryfikacji efektów uczenia się?

W latach ubiegłych Wydział Filologiczny korzystał z narzędzi zaproponowanych w procedurze ogólnouczelnianej. W roku akademickim 2021/22 podjęto próbę wypracowania narzędzia własnego opartego na Formularzach Microsoft i dobrych praktykach Wydziału Nauk Społecznych w tym zakresie. Opracowane narzędzie testowano zbierając dane po semestrze zimowym, wprowadzono niezbędne poprawki i ponownie zebrano dane po semestrze letnim. Z analiz pilotażu wynika, że początkowo prowadzący zajęcia musieli poświęcić więcej czasu, by się z nim zapoznać, średni czas wypełniania formularza wyniósł 40-60 min w zależności od kierunku (ilość efektów kierunkowych, ilość modułów wybieralnych i efektów modułowych). Po semestrze letnim czas skrócił się do 5-10 min. Również zwrotność formularzy wypełnionych terminowo wzrosła. Narzędzie samo dokonuje analiz prostych, jednak to koordynatorzy kierunków pełnią kluczową rolę w opracowaniu wyników. Analizy porównawcze pomiędzy kolejnymi latami dla tych samych efektów i przedmiotów, przy pomocy których są osiągane będą możliwe po semestrze zimowym obecnego roku akademickiego. W lutym 2023 w ramach Forum Dydaktyki Akademickiej odbędą się szkolenia prezentujące wyniki weryfikacji dla danego kierunku, by zachęcić prowadzących zajęcia do dyskusji nad doskonaleniem narzędzia i możliwości wykorzystania wyników analiz do doskonalenia procesu kształcenia. Po czasie pilotażu zostanie opracowana wydziałowa procedura uwzględniająca wykorzystanie nowego narzędzia.

Na Wydziale funkcjonuje dokument SDJK-SZ-WF-5 „Szczegółowa procedura weryfikacji zakładanych efektów kształcenia przez interesariuszy zewnętrznych na Wydziale Filologicznym”. Materiał zawiera ankietę dla interesariuszy zewnętrznych, która początkowo była wykorzystywana do zbierania informacji od przyjmujących studentów na staże. W trakcie 4 edycji programów stażowych pozyskano opinie od ponad 200 pracodawców, analiza pozwoliła zwrócić uwagę na kompetencje studentów kierunków filologicznych oceniane jako wysokie, a także te, które należy doskonalić. Obecnie ankietę jest udostępniona pracodawcom na stronie wydziału w zakładce Jakość Kształcenia <http://wfil.uni.opole.pl/materiały-szkoleniowe-o-systemie-jakosci/>. Weryfikacji jakości efektów uczenia się osiągniętych na wszystkich kierunkach służy też opisana w punkcie 1 „Szczegółowa procedura weryfikacji jakości prac dyplomowych, egzaminu dyplomowego i procedury dyplomowania” a także SDJK-SZ-WF-13 „Szczegółowa procedura oceny jakości kształcenia dokonanej przez absolwentów Wydziału Filologicznego.

Procedury weryfikacji efektów osiągniętych w czasie praktyk są takie same jak dla pozostałych przedmiotów; niemniej jednak, przedmiot Praktyka oprócz karty przedmiotu, w której są zawarte efekty uczenia się dodatkowo posiada Instrukcję Praktyk, odrębną dla każdego kierunku i profilu kształcenia. Dla kierunków o profilu praktycznym rola praktyk w procesie kształcenia jest szczególnie ważna. Opiekun praktyk w zakładce pracy i koordynator praktyk na wydziale współuczestniczą w weryfikacji efektów osiągniętych przez studenta-praktykanta. Koordynatorów praktyk zatwierdza dziekan na całą kadencję, w trakcie której dokonuje tylko niezbędnych korekt. Wzory dokumentacji praktyk są zawarte w instrukcjach praktyk każdego kierunku. Sposób przechowywania dokumentacji przez koordynatora praktyk na wydziale nie odbiega od procedur ogólnouczelnianych.

4. Doskonalenie infrastruktury dydaktycznej

Jak monitorowana jest na wydziale/kierunku infrastruktura dydaktyczna, w tym infrastruktura wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym?

Jakie działania są podejmowane w celu rozwoju infrastruktury dydaktycznej, w tym wykorzystywanej w praktycznym przygotowaniu zawodowym?

Czy prowadzony jest monitoring zasobów biblioteczno-informacyjnych i edukacyjnych potrzebnych dla prowadzonych na wydziale kierunków studiów, a w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w kartach przedmiotów?

Przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego koordynatorzy kierunków i informatyk wydziałowy sprawdzają stan sal dydaktycznych i sprzętu niezbędnego do prowadzenia zajęć. Na bieżąco naprawiany/uzupełniany jest sprzęt zgłaszany przez pracowników jako nie działający. Informatyk zgłasza Dziekanowi konieczne zakupy z wyprzedzeniem, proponuje zakupy zwiększające komfort pracy prowadzących zajęcia, śledzi nowe trendy na rynku sprzętu edukacyjnego.

Wydział posiada bogaty zestaw pomocy do kształcenia zawodowego, w tym kabiny do tłumaczeń symultanicznych, laboratorium komputerowe wyposażone w licencje wspomagające tłumaczenia, zestaw słuchawek i mikrofon przewodnika wycieczek, tablicę interaktywną w symulacji klasy szkolnej. Każda sala dydaktyczna wyposażona jest w laptop i rzutnik, głośniki i kamery do prowadzenia zajęć zdalnych. W tym roku zamontowano również wzmacniacze sygnału w całym budynku Collegium Maius, by Internet działał niezawodnie w każdej sali dydaktycznej. Pracownicy na bieżąco proponują zakupy sprzętu pomocnego w prowadzeniu zajęć, np. ostatnio zakupiliśmy dyktafony do zbierania materiałów przez studentów i mikrofony do nagrywania podcastów. Współpracujemy również z Wydziałem Ekonomicznym w ramach laboratorium komputerowego z macierzami edukacyjnymi ERP zakupionymi w ramach wspólnie realizowanego projektu rozwijania kompetencji zawodowych studentów (kierunki neofilologiczne biznesowe) oraz Wydziałem Sztuki w zakresie grafiki komputerowej i składu komputerowego (kierunki *Edytorstwo, Game Studies*). Studenci profili praktycznych odbywają również wiele zajęć w terenie u przyszłych pracodawców.

Współpracujemy z Biblioteką Główną UO przy przeglądach literatury niezbędnej do prowadzenia nowych kierunków lub modułów wybieralnych. W tym roku dokonano przeglądu literatury z zakresu kulturoznawstwa niezbędnej do uruchomienia kierunku *Games Studies*, zakupiono podręczniki do nowego modułu wydziałowego Język włoski oraz zmienionego kierunku Język polski od podstaw z językiem niemieckim. Pracownicy są zachęceni do regularnego przeglądu kart przedmiotów i wprowadzania najnowszych źródeł. Informacja o konieczności dokonania przeglądów kart przedmiotów zamieszczana jest w wydawanym regularnie Newsletterze a wykonanie zadania monitorowane jest przez koordynatorów kierunków na początku każdego roku akademickiego.

5. Aktualizowanie kart przedmiotów z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych

Czy na wydziale obowiązuje procedura lub model przeglądu i aktualizacji kart przedmiotów? (proszę opisać)

Czy na wydziale wypracowany został model współpracy w zakresie projektowania i realizacji programu studiów z pracodawcami/otoczeniem biznesowym uczelni?

Jak weryfikowane i aktualizowane są karty przedmiotu w przypadku braku procedury lub modelu?

Czy studenci biorą udział w przeglądzie programów kształcenia i czy ich propozycje zmian są brane pod uwagę?

Na wydziale stosowana jest wydziałowa procedura opiniowania przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych (informacja w pkt. 3), dotyczy ona przede wszystkim efektów uczenia się i harmonogramów studiów. Chociaż formularz odnosi się do różnych składowych programu kształcenia, zazwyczaj pozyskiwane od interesariuszy informacje są bardziej ogólne. Na ich podstawie prowadzący zajęcia mogą jednak kształtować również karty poszczególnych przedmiotów.

Co roku we wrześniu w Newsletterze zamieszczana jest informacja o konieczności dokonania przeglądu kart przedmiotów przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego. Wykonanie zadania jest monitorowane przez koordynatorów kierunków w pierwszym miesiącu zajęć.

Wydział współpracuje z interesariuszami zewnętrznymi przy opracowaniu nowych i realizacji wszystkich kierunków studiów. Współpraca jest bardzo ścisła w przypadku studiów o profilu praktycznym, podpisywana jest umowa z partnerem/partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego, w zespole tworzącym projekt programu studiów są przedstawiciele obu stron, pracodawca wskazuje prowadzących przedmioty zawodowe, którzy następnie stale współpracują z UO w ramach umowy zlecenia. Pracodawcy zapewniają też miejsca praktyk studenckich. W przypadku programów o profilu ogólnoakademickim pracodawcy opiniują programy stworzone na UO i doradzają w przypadku wprowadzania zmian.

Studenci biorą udział w tworzeniu studiów II stopnia i wprowadzaniu zmian w programach I i II stopnia. Koordynatorzy kierunków przeprowadzają ankiety, organizują debaty i przedstawiają ich wyniki Kolegium Dziekańskiemu. Wszystkie zmiany są opiniowane przez wydziałowe komisje doskonalenia i oceny jakości, których członkami są również studenci.

6. Podnoszenie kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej

Czy nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne na wydziale/kierunku zgłaszają potrzebę podejmowania działań podnoszących ich kompetencje dydaktyczne? Jakiej wskazują formy takich działań (np. szkolenia, kursy, warsztaty)? Jakie tematy są proponowane? Jakie propozycje w tym zakresie zgłasza kadra zarządzająca procesem dydaktycznym?

Na Wydziale od kilku lat istnieje Forum Dydaktyki Akademickiej (<http://wfil.uni.opole.pl/forum-dydaktyki-akademickiej/>), którego celem jest wspieranie pracowników w doskonaleniu ich kompetencji dydaktycznych. W ramach forum odbywają się szkolenia w kontakcie bezpośrednim i online, wydarzenia cykliczne i na zamówienie pracowników, spotkania prowadzone przez osoby spoza UO, ale też z Wydziału Filologicznego w ramach dzielenia się dobrymi praktykami. Większość wydarzeń odbywa się w lutym i we wrześniu, ale na stronie Forum i w Newsletterze zamieszczamy też ogłoszenia o bezpłatnych webinarach edukacyjnych odbywających się w trakcie całego roku akademickiego. Przykładowe działania z roku akademickiego 2021/22: *Warsztaty z analizą transakcyjną w tle, Prowadzenie egzaminów online, Stany ja a efektywna komunikacja, Jak ożywić zajęcia ze studentami i skupić ich uwagę*. Pracownicy mają też możliwość zgłoszenia chęci udziału w szkoleniach zewnętrznych finansowanych ze środków dziekana, w roku akademickim 2021/22 pracownicy wzięli udział w szkoleniach coachingowych i szkole tutoringowe.

Kadra zarządzająca organizuje instruktaże związane z nowymi formami wypełniania obowiązków nauczyciela akademickiego, np. przypisywanie efektów przedmiotowych do kierunkowych, nowe narzędzie weryfikacji efektów uczenia się, podpisywanie przydziałów w ezd, wyliczanie kontaktu bezpośredniego i nakładu pracy studenta. Bardzo często w szkoleniach uczelnianych lub wydziałowych biorą udział koordynatorzy kierunków, którzy potem szkolą bądź wspierają w działaniach pracowników akademickich prowadzących zajęcia na danych kierunkach. W przypadku szkoleń technicznych, pracownicy wolą dostać szczegółową pisemną instrukcję niż odbywać szkolenie w kontakcie bezpośrednim, tylko nieliczne osoby zwracają się z prośbą o pomoc czy szczegółowe wyjaśnienia. Szkolenia merytoryczne odbywają się najczęściej na platformie MSTeams, czasem w salach UO. Organizujemy też szkolenia z aplikacji i narzędzi edukacyjnych w sali komputerowej, ale zainteresowane jest nimi niewielkie grono pracowników. Każdorazowo po zakupie nowych narzędzi edukacyjnych szkolimy chętnych pracowników.

Na stronie wydziału znajduje się również zestaw instrukcji do pracy zdalnej (<http://wfil.uni.opole.pl/praca-zdalna/>), a w nim helpdesk, informacja o konsultacjach online Moodle i MSTeams, instrukcje w plikach wideo i pdf i sekcja FAQ.

W ramach działalności FORTHEM i FIT FORTHEM <https://www.forthem-alliance.eu/get-involved/staff/> dostępne są formy wsparcia pracowników dydaktycznych i naukowych w języku

angielskim i organizowane działania na rzecz podnoszenia i umiędzynarodowienia dydaktyki akademickiej oraz zarządzania innowacjami pedagogicznymi powiązanymi z badaniami naukowymi. Pracownicy Wydziału wykorzystują ofertę za pośrednictwem strony <http://forthem.uni.opole.pl/> i włączają się we współpracę w Pracowni Wielojęzyczności <https://www.forthem-alliance.eu/objectives/labs/multilingualism-in-school-and-higher-education/> oraz Pracowni Różnorodności i Migracji <https://www.forthem-alliance.eu/objectives/labs/diversity-and-migration/>, w organizację wydarzeń typu Summer Schools, Short Term Mobilities, czy wizyty studyjne zagranicznych delegacji <http://forthem.uni.opole.pl/zakonczyla-sie-szkola-letnia-forthem-na-temat-granic-symbolicznych/> Doskonałą się w opracowaniu i udostępnieniu kursów w FORTHEM Digital Academy <https://elearning.forthem-alliance.eu/course/index.php>, prowadzeniu kampanii na rzecz promocji FORTHEM wśród studentów i doktorantów, włączania studentów i doktorantów w wielodyscyplinowe projekty i badania oraz inicjowaniu współpracy z partnerami zewnętrznymi.